
Žotavování nebo recese?

Ekonomické scénáře

Tomáš Holub

Den s registry

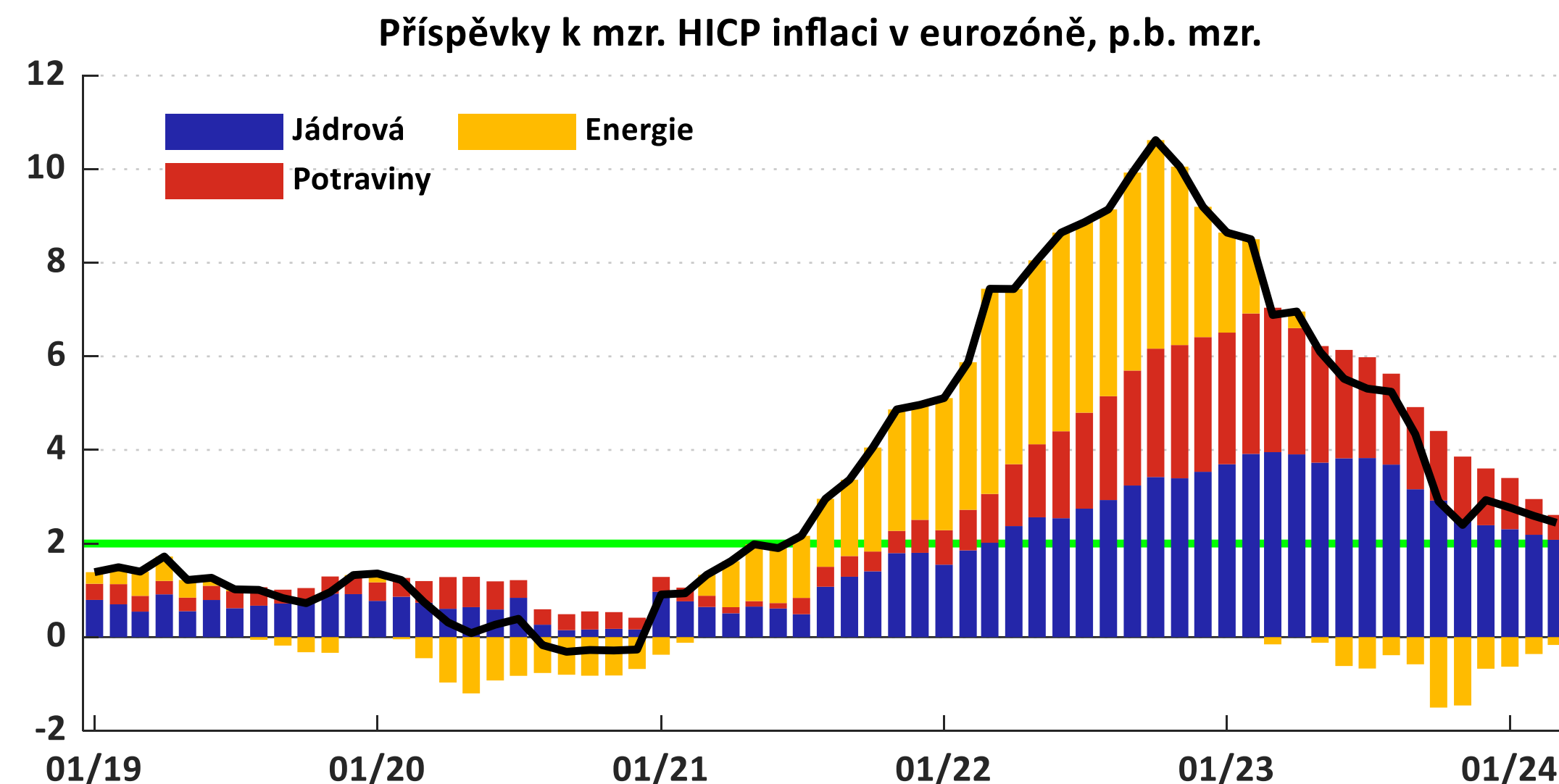
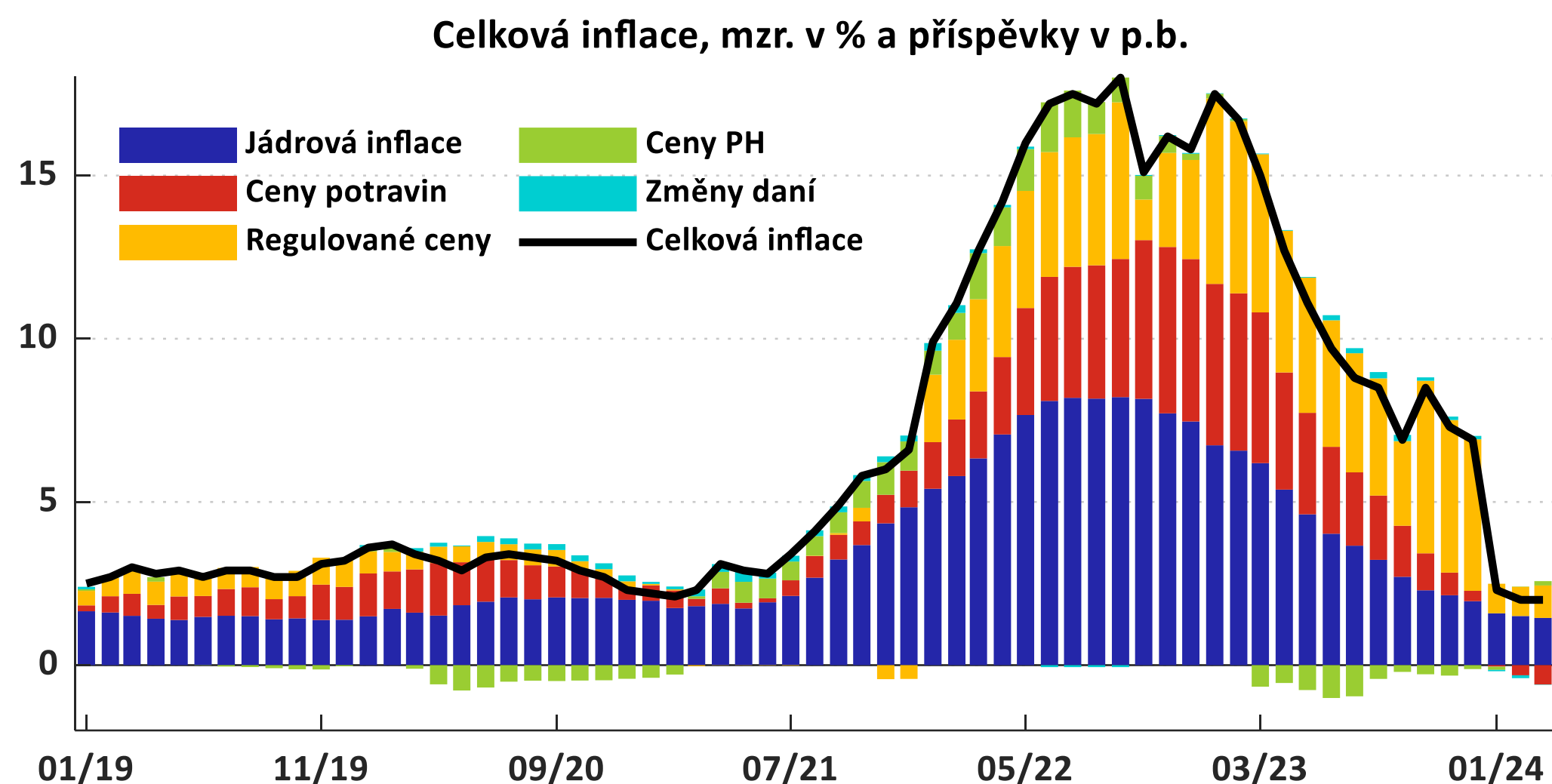
Praha, 17. 4. 2024

Aktuální vývoj

Inflace v ČR a v eurozóně

Zdroj: ČSÚ a Eurostat

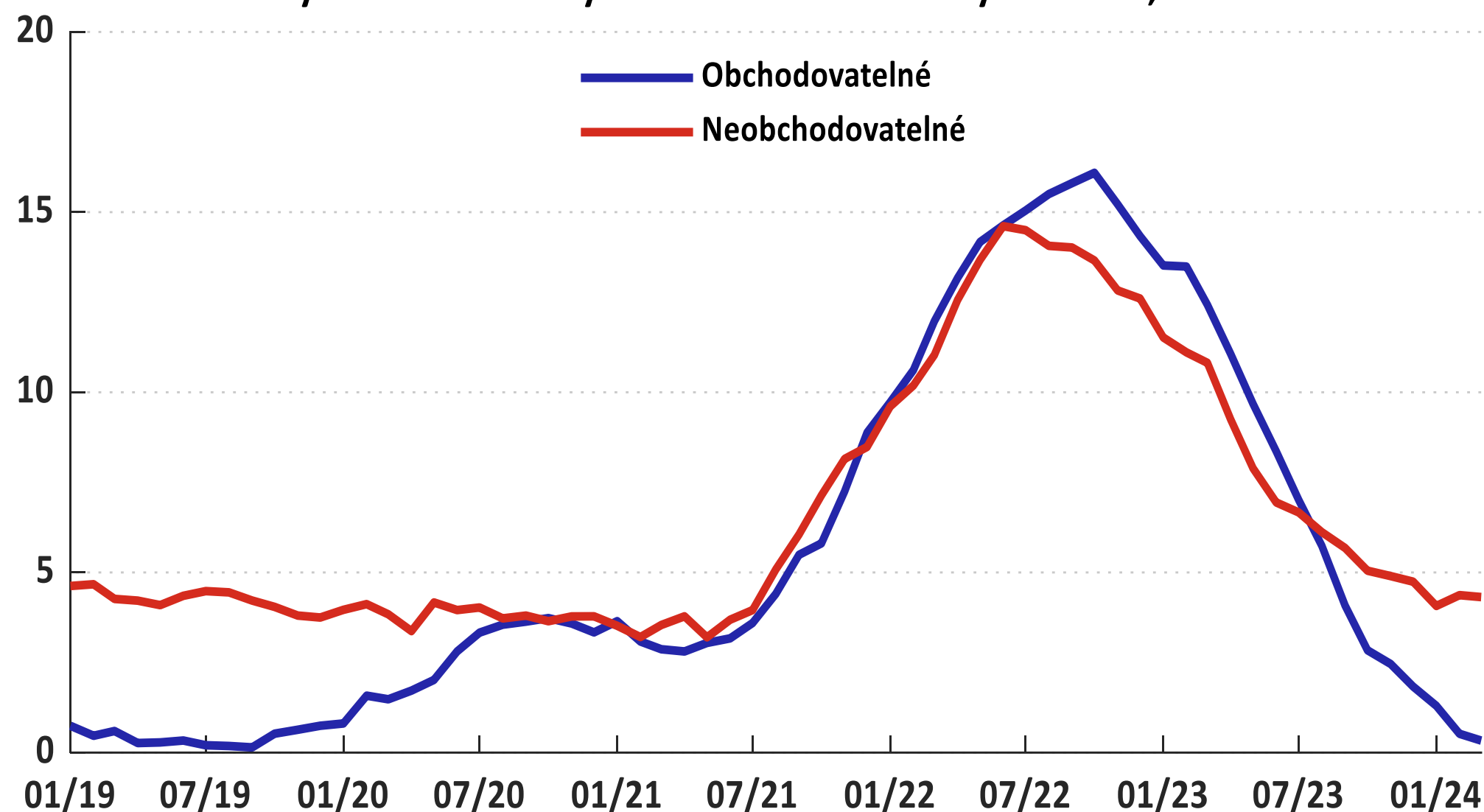
Inflace v ČR se na začátku letošního roku skokově snížila a v únoru i březnu zůstala na cíli. V březnu tak byla celková inflace výrazně pod prognózou ČNB (2,9 %), když nižší byl zejména růst regulovaných cen a jádrová inflace.

Za výrazným poklesem celkové inflace stojí především skokové zpomalení růstu **regulovaných cen** vlivem zmírnění růstu cen energií. Poklesly také ceny potravin, zatímco ceny pohonných hmot v březnu meziročně vzrostly. Jádrová inflace zpomalila jen mírně.

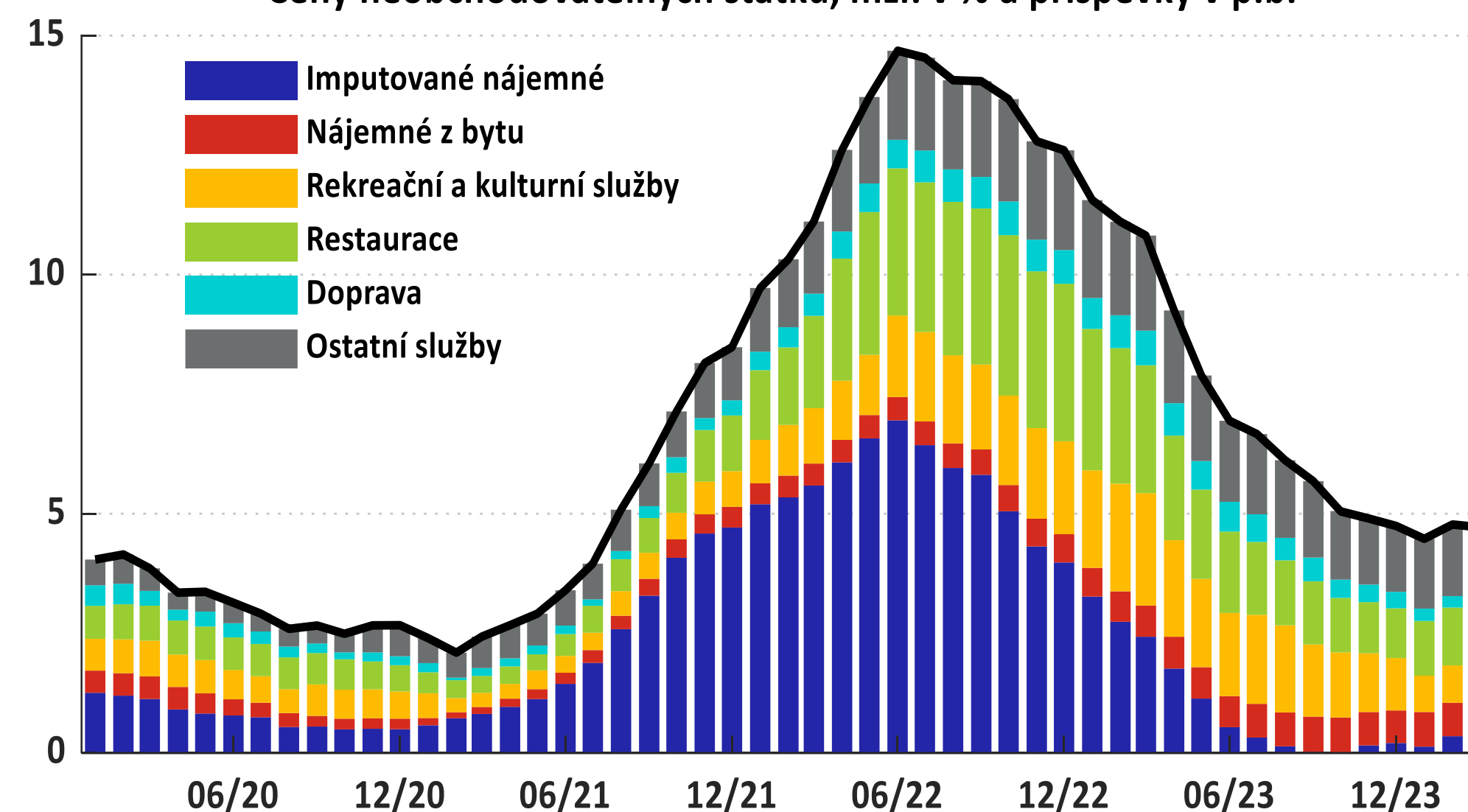
V eurozóně celková inflace pokračuje ve zpomalování a v březnu byla jen mírně nad cílem ECB. Jádrová inflace je i nadále zvýšená, zatímco pokles cen energií v meziročním vyjádření slabne.

Jádrová inflace v ČR

Ceny obchodovatelných a neobchodovatelných statků, mizr. v %

Ceny neobchodovatelných statků, mizr. v % a příspěvky v p.b.

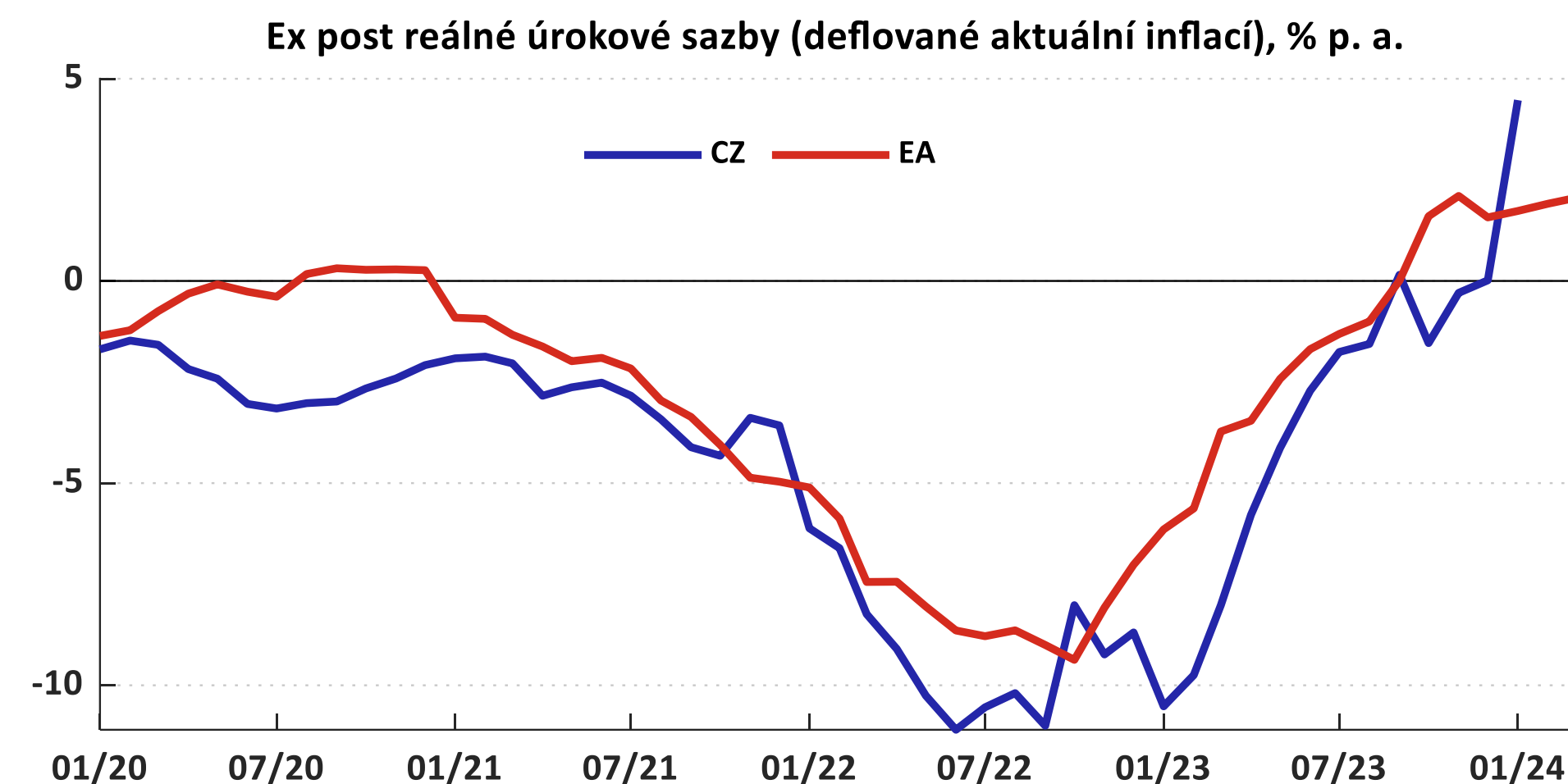
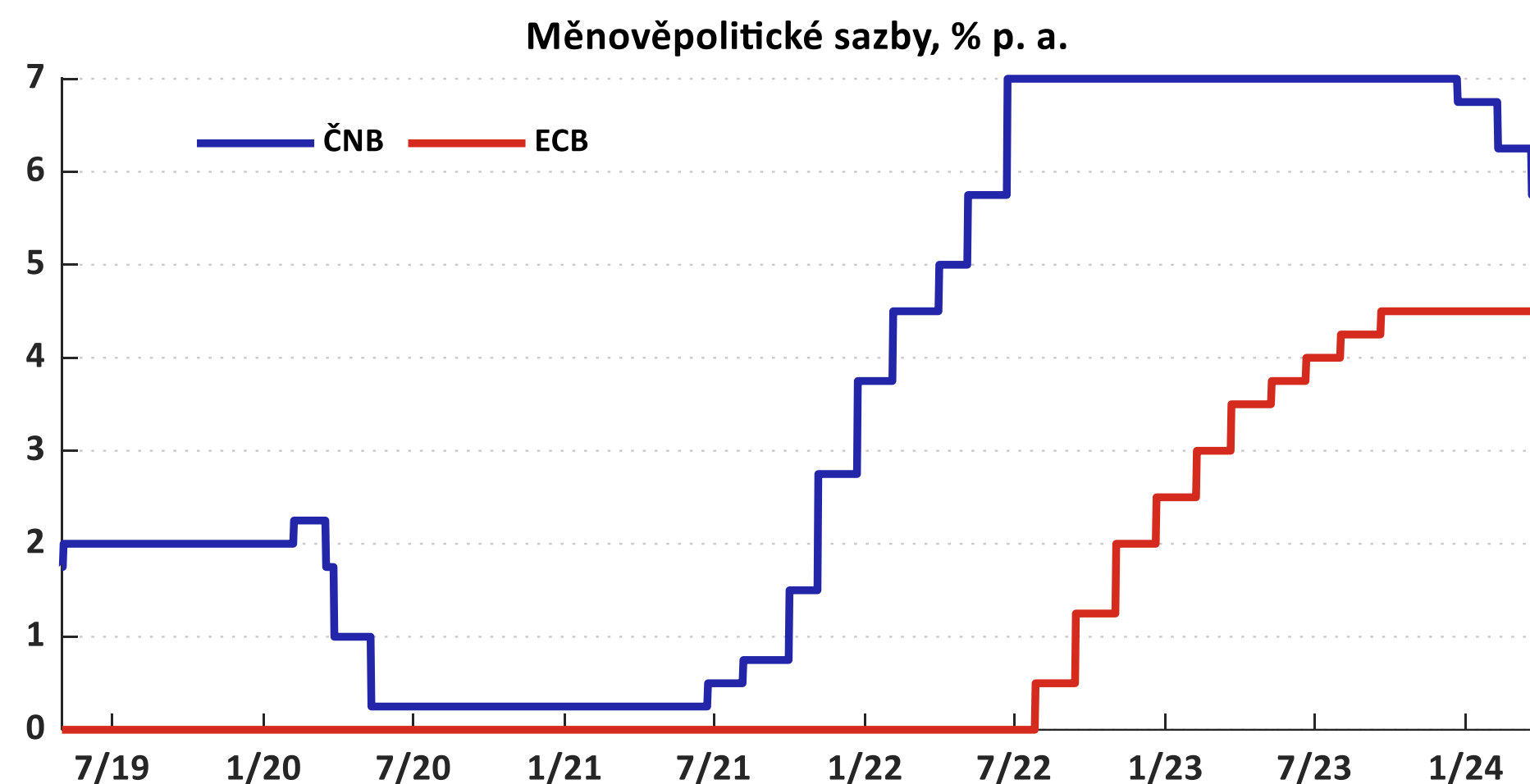

Zdroj: ČSÚ, ČNB

Zatímco růst cen obchodovatelných statků klesl téměř na nulu, **ceny neobchodovatelných statků** vykazují – dle očekávání – mnohem větší **setrvačnost**. Obdobný vývoj je pozorován i v řadě dalších zemí.

Příspěvek **imputovaného nájemného** k růstu cen neobchodovatelných statků zůstává v letošním roce i nadále nízký.

Úrokové sazby

Zdroj: ČSÚ a Eurostat

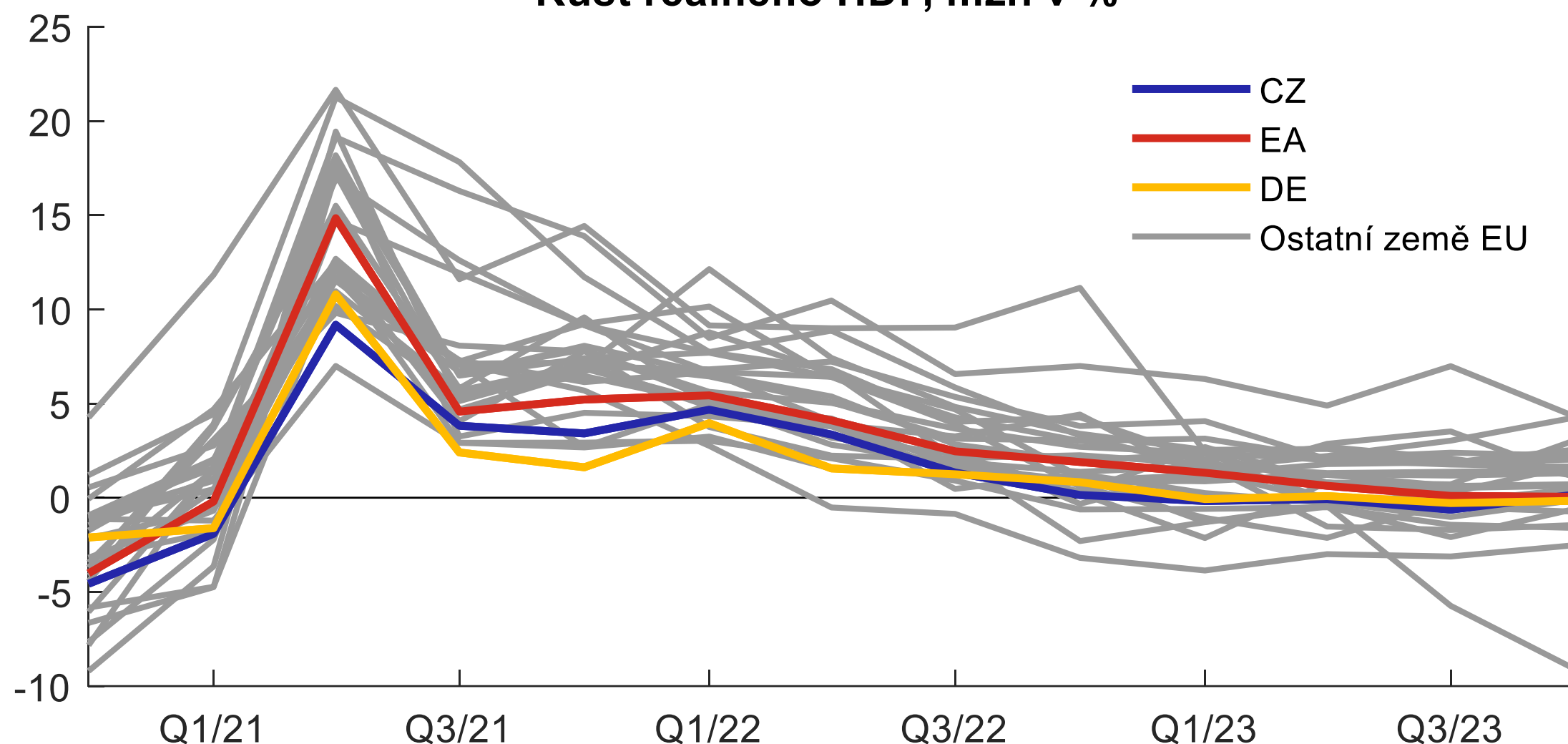
Od prosince 2023 ČNB snižuje **měnověpolitické sazby** na každém měnovém zasedání. Oproti prognóze ze zimy 2024 je snižování pozvolnější, když bankovní rada ČNB hodnotí rizika jako mírně proinflační.

Nastavení měnové politiky je i nadále přísné – reálné sazby nejen v ex ante, ale i v ex post vyjádření jsou zřetelně kladné. Pokles inflace k cíli autonomně zpřísňuje ex post reálné úrokové sazby.

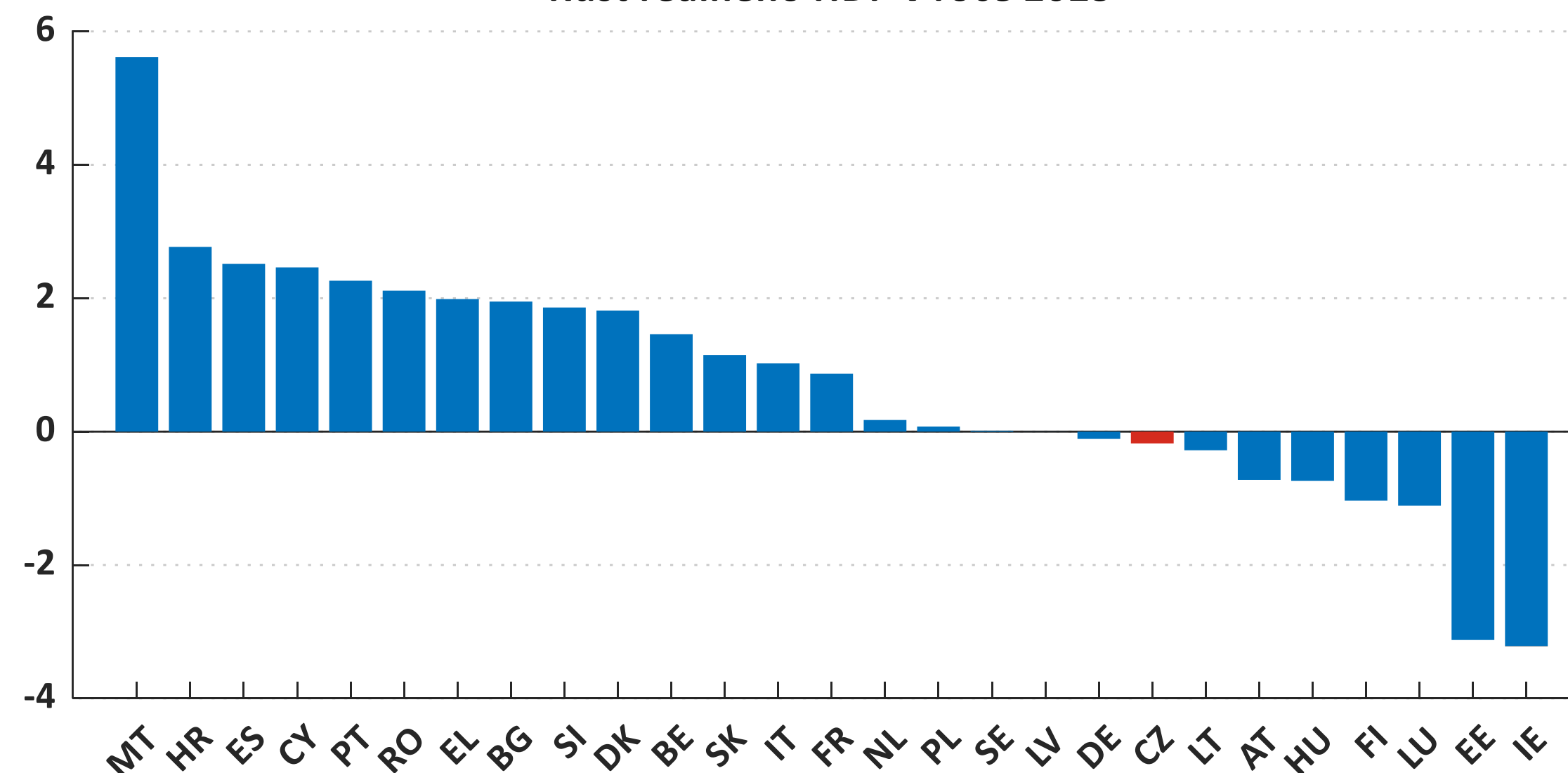
Komunikace ECB zatím naznačuje stabilitu sazeb v eurozóně do začátku léta.

Reálný hospodářský růst

Růst reálného HDP, mizr. v %

Růst reálného HDP v roce 2023

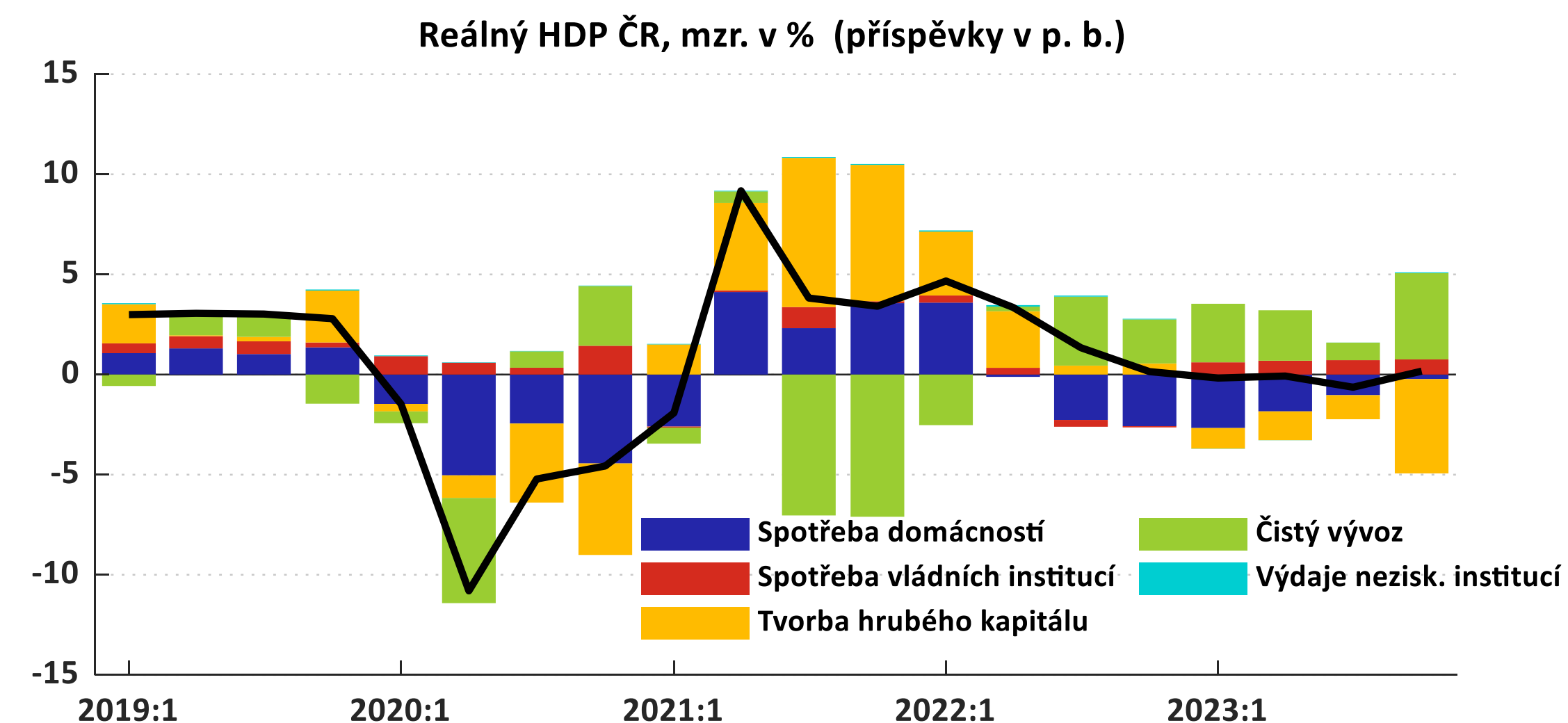
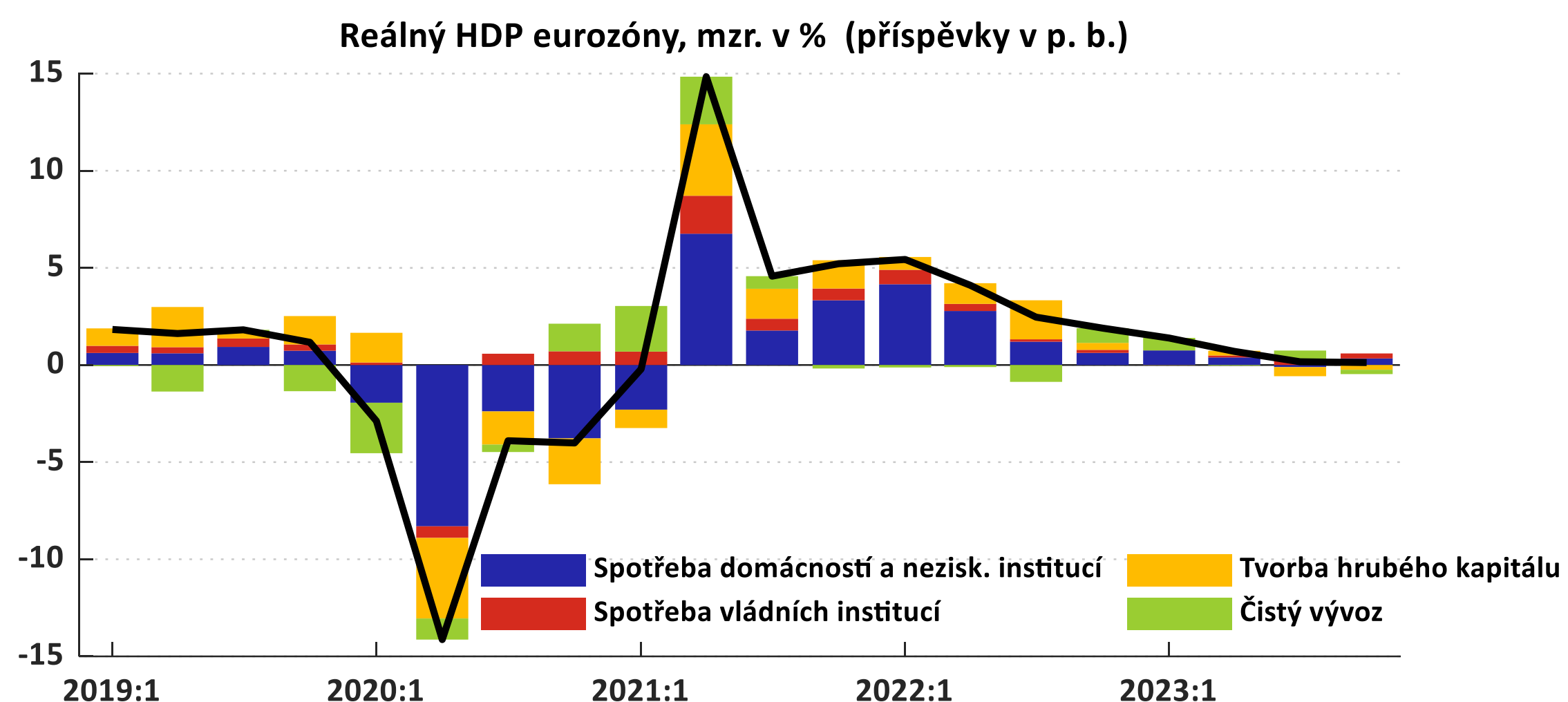
Zdroj: Eurostat

Přísné měnové podmínky spolu s poklesem **reálných mezd** a potížemi ve světovém obchodě (výpadky dodávek, Rudé moře) se promítají do zpomalení růstu reálného HDP ve většině zemí EU. Pro českou ekonomiku je citelné zejména zpomalení růstu v Německu.

V minulém roce reálný **HDP ČR poklesl o 0,2 %**. Reálný HDP ve 4. čtvrtletí 2023 pak vzrostl meziročně o 0,2 %, což bylo nad prognózou ZoMP zima 2024, která předpokládala pokles o 0,5 %.

Ekonomika se tak pomalu **zotavuje z vleklé, mělké recese**.

Struktura reálného růstu

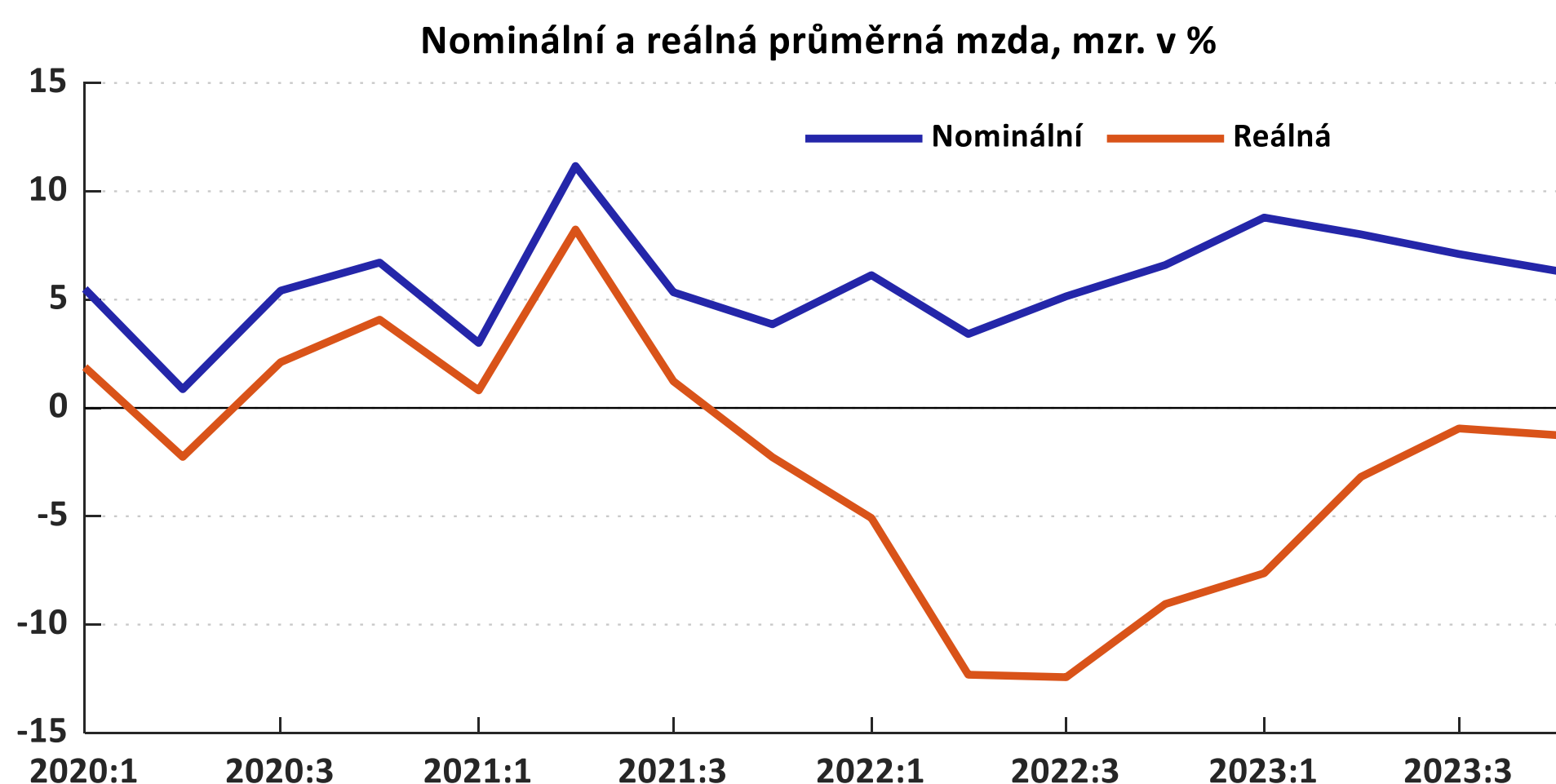

Zdroj: Eurostat

V minulém roce byla ekonomická aktivita v ČR tlumena poklesem **spotřeby domácností**, i když tempo sláblo. Vyšší dynamika **čistého vývozu** na konci roku byla doprovázena dlouho nevídaným absolutním poklesem **stavu zásob**, jejichž typicky vysoká dovozní náročnost se projevila v hlubším poklesu dovozu.

Oproti **eurozóně**, která ve druhém pololetí roku 2023 prakticky stagnovala, byl útlum spotřeby domácností v ČR výraznější (výraznější pokles reálných mezd, opatrnostní úspory).

Mzdy a trh práce

Zdroj: ČSÚ

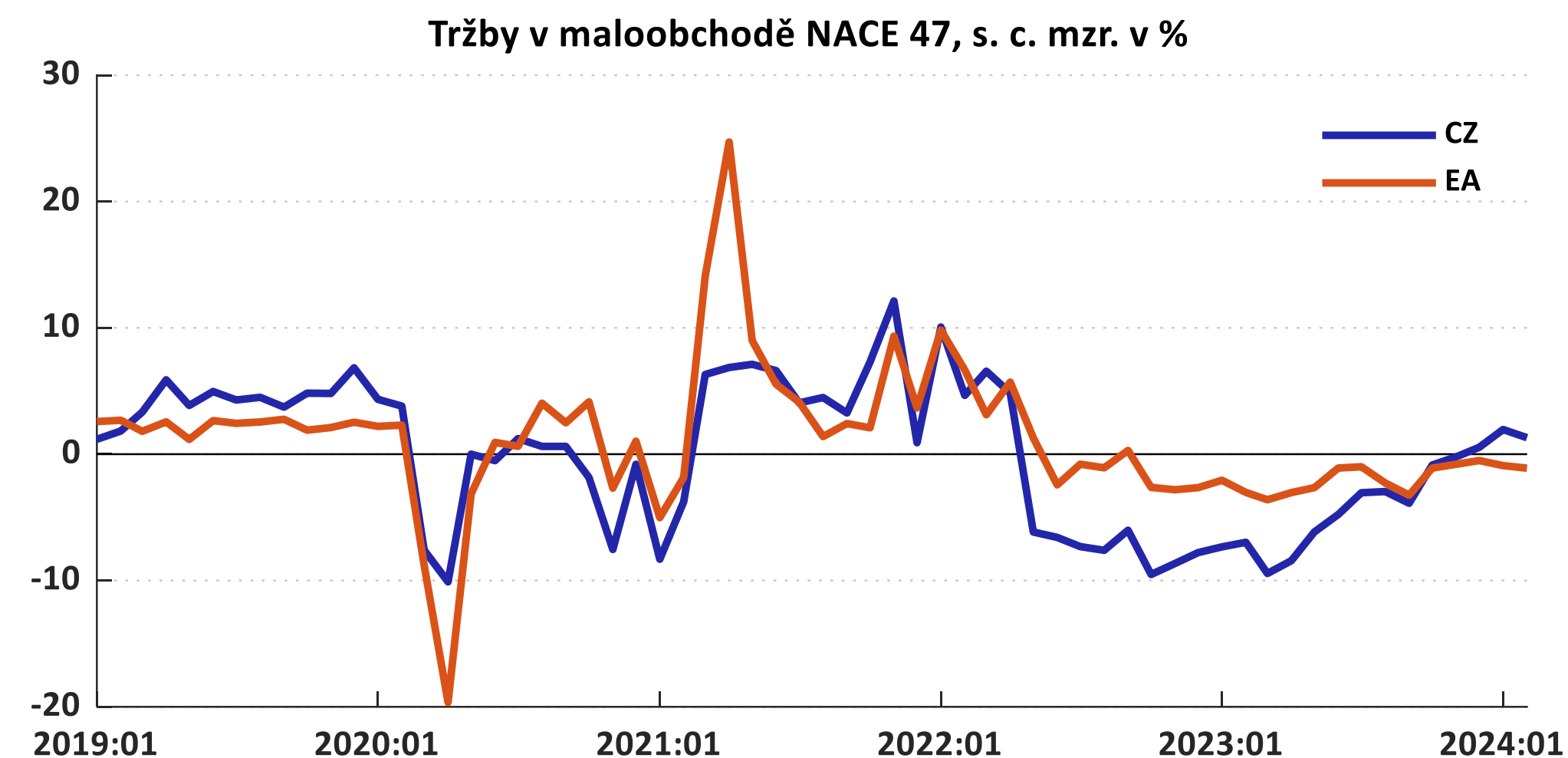
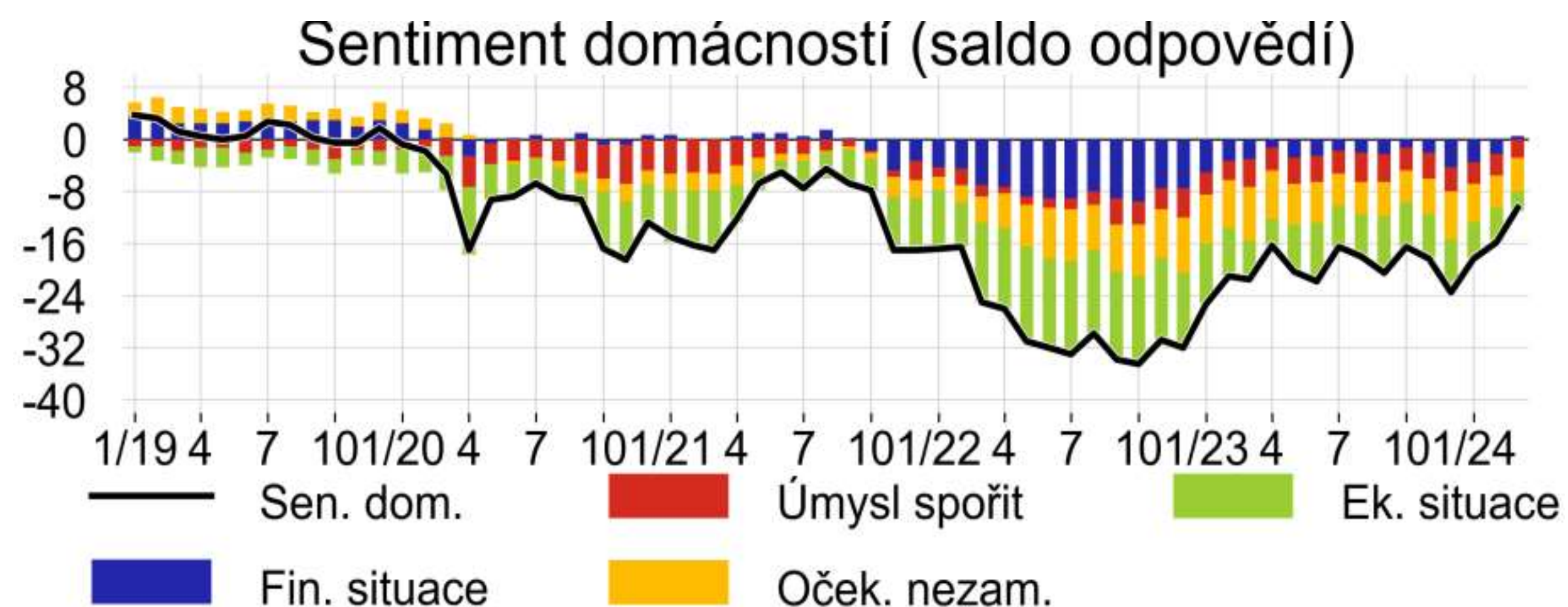
Průměrná mzda si v nominálním vyjádření zachovala koncem minulého roku relativně svižný růst. To na pozadí klesající inflace vedlo ke zpomalení poklesu **reálných mezd**.

V únoru dosáhl meziroční růst nominálních mezd **v průmyslu 7,2 %** a ve **stavebnictví 11,3 %**, což naznačuje zachování relativně vysoké dynamiky nominálních mezd a tím – při výrazném snížení inflace – svižný růst reálných mezd.

Nezaměstnanost zůstává nízká, ale počet volných pracovních míst meziměsíčně klesá téměř ve všech sektorech. Od ledna 2024 je více nezaměstnaných než volných pracovních míst.

Indikátory růstu spotřeby domácností

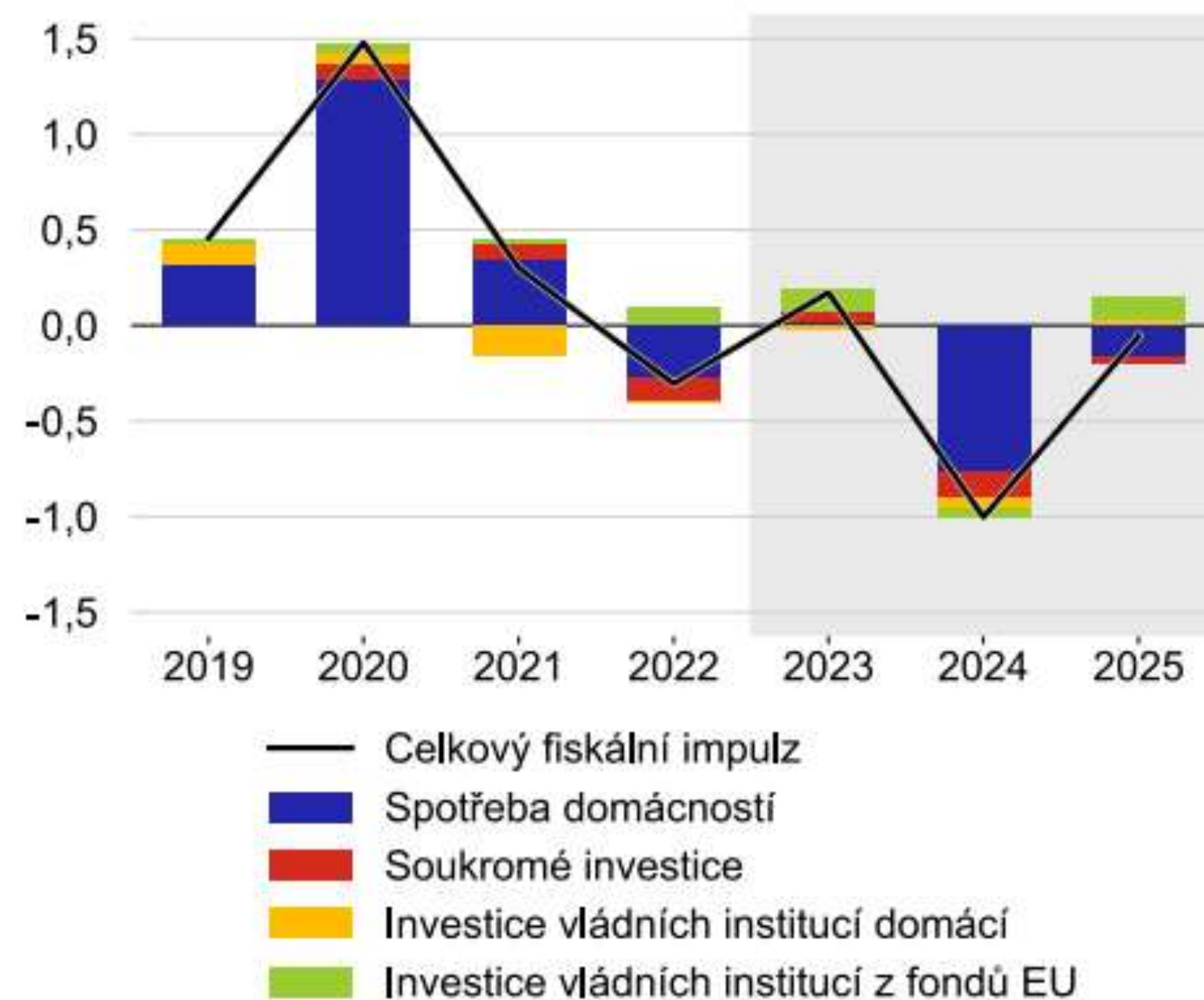
Zdroj: Eurostat

Růst reálných mezd a s tím související **zlepšení spotřebitelského sentimentu** převáží nad negativními efekty opatření z konsolidačního balíčku a podpoří růst spotřeby domácností.

Předstihové indikátory jako **tržby v maloobchodě a službách** či **sentiment** ukazují na ožívování spotřeby domácností začátkem letošního roku.

Fiskální politika

fiskální impulz, příspěvky k růstu HDP v p. b.

Fiskální politika bude **letos** reálný růst znatelně tlumit (zhruba o 1 p. b.) v souvislosti s dopady konsolidačního balíčku, útlumem čerpání investic z fondů EU a snížením výdajů na penze plynoucím z dobíhání dopadu krácení mimořádné valorizace z loňského roku.

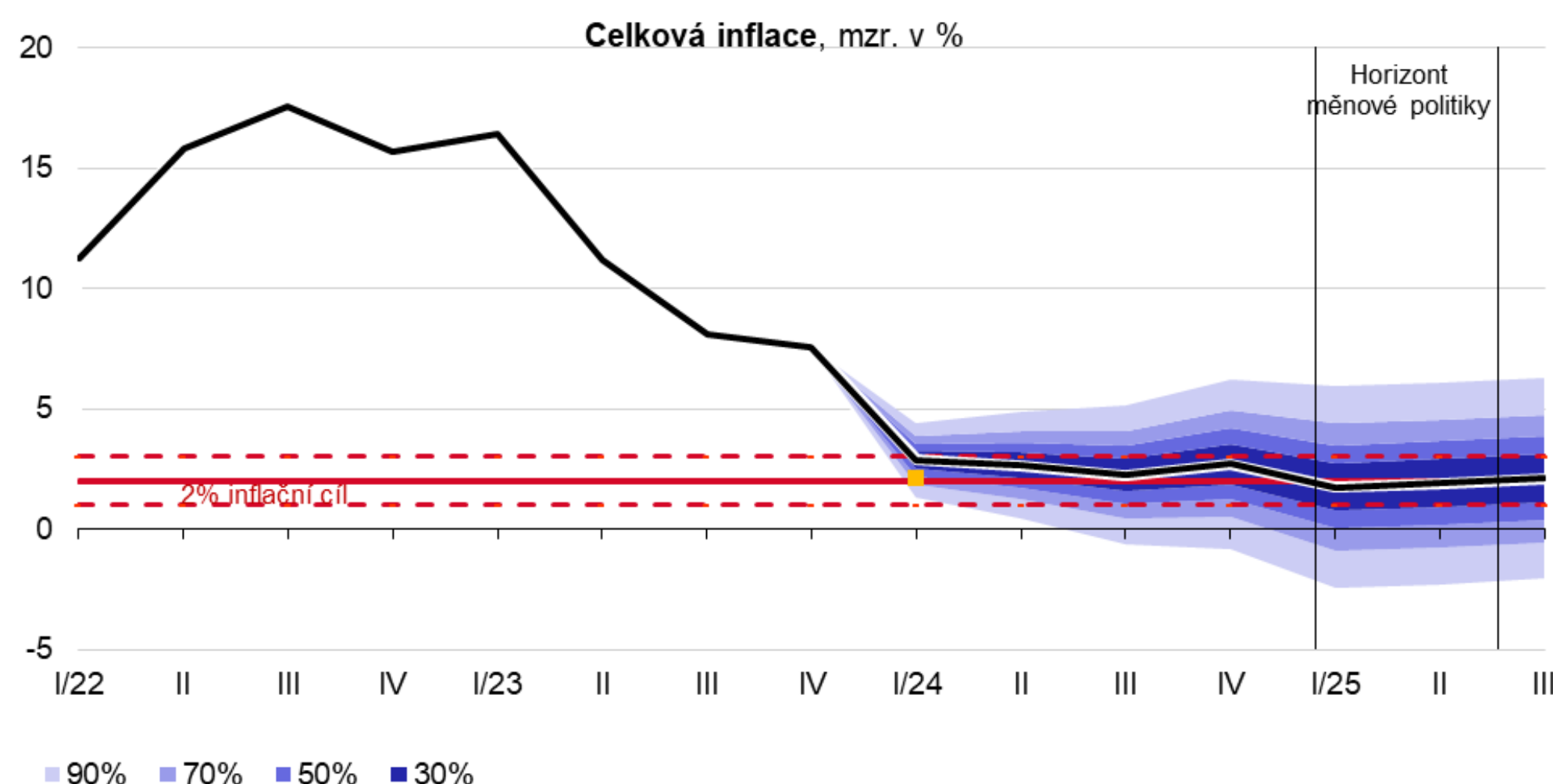
V roce 2025 bude celkové působení fiskální politiky přibližně **neutrální**.

Růst reálné **spotřeby vládních institucí** letos i v příštím roce výrazně zpomalí. Na tom se bude podílet zejména snížení provozních výdajů plynoucích z fiskálního konsolidačního balíčku.

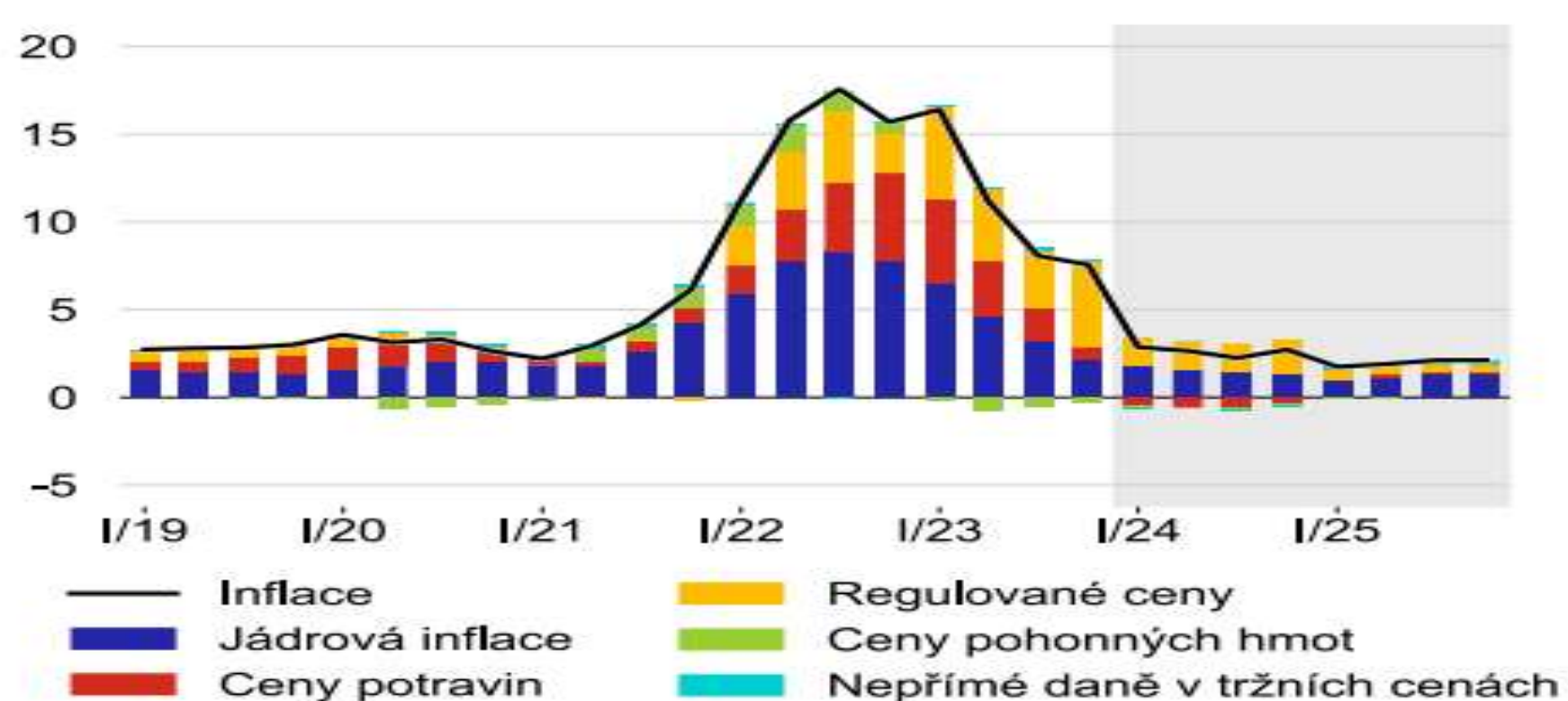
Prognóza zima 2024

Prognóza celkové inflace

struktura inflace, meziroční změny v %, příspěvky v p. b.

Inflace podle prognózy setrvá u cíle ve zbytku letošního roku i v příštím roce.

Jádrová inflace bude dále zpomalovat, mj. i s přispěním nadále přísných měnových podmínek.

Růst regulovaných cen se na počátku letošního roku skokově snížil, ale i tak zůstane svižný, zejména vlivem cen elektřiny.

Potraviny budou meziročně dále zlevňovat. K tomu přispěje pokles světových cen agrárních komodit i domácích cen zemědělských výrobců. Vysokofrekvenční ukazatele indikují, že u potravin, nápojů a tabáku dochází k promítnutí změn DPH do konečných cen.

Vývoj **cen pohonných hmot** bude přibližně neutrální z pohledu příspěvku do celkové inflace.

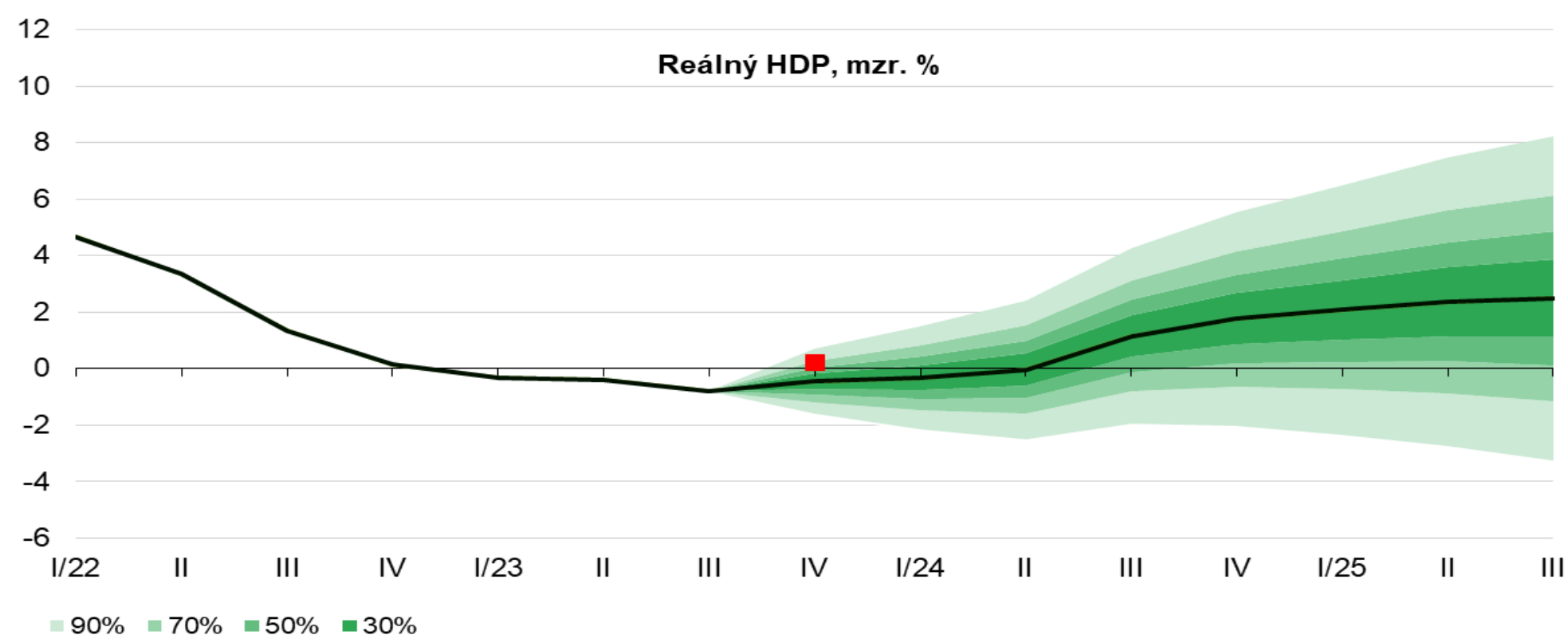
Prognóza růstu reálného HDP

Reálný růst HDP se letos obnoví, bude však jen mírný.
V celoročním úhrnu HDP vzroste podle prognózy o 0,6 %, v roce 2025 jeho růst zrychlí na 2,4 %.

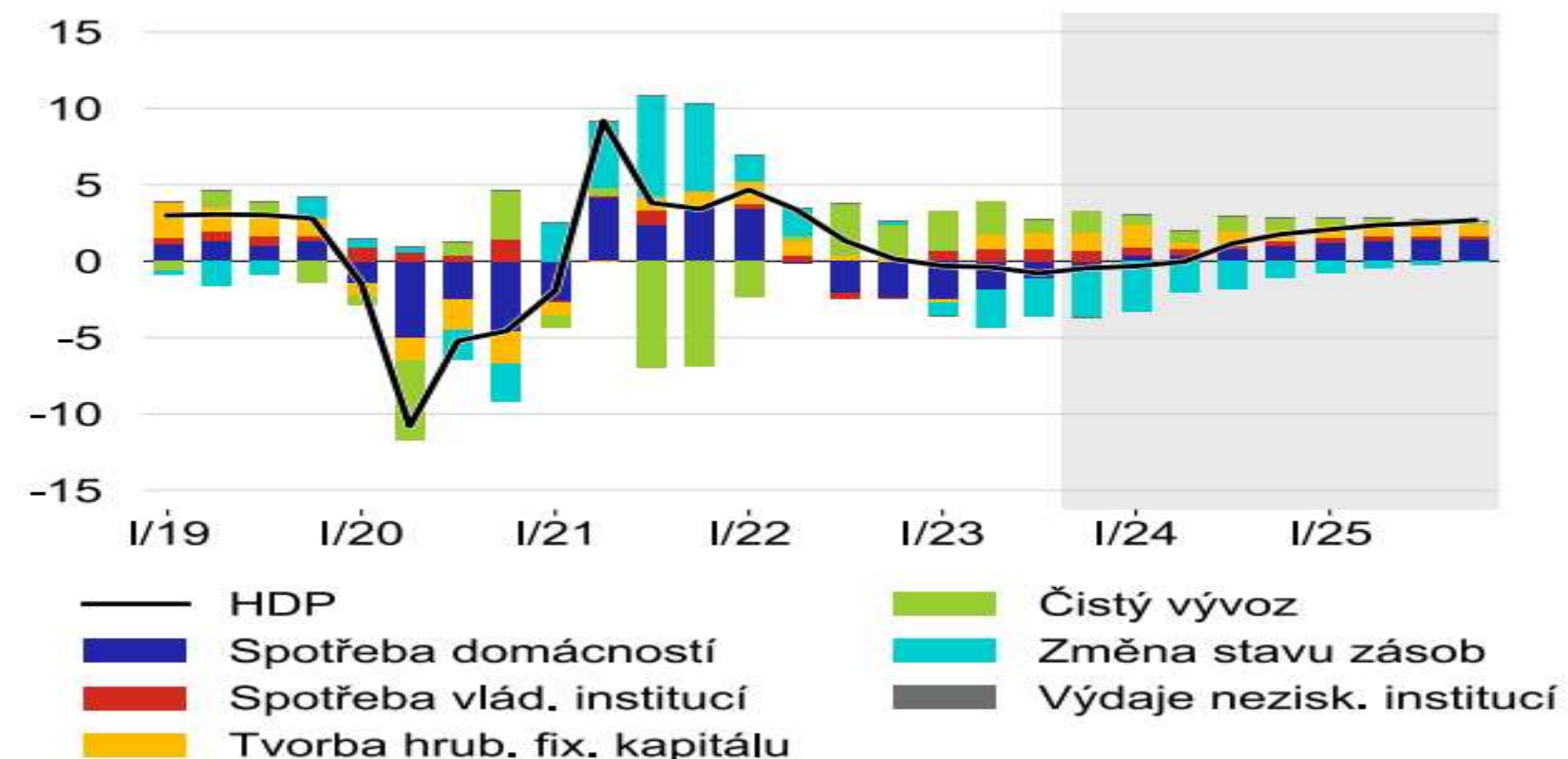
Ekonomická aktivita bude meziročně klesat do poloviny letošního roku, výrazně ji bude tlumit **vývoj zásob**. K tomu se zejména v první polovině roku přidá pomalé ožívování **spotřeby domácností**.

Naopak růst **fixních investic** bude letos solidní především v souvislosti s oživením výdajů na soukromé investice na pozadí méně přísné měnové politiky a obnoveného růstu poptávky.

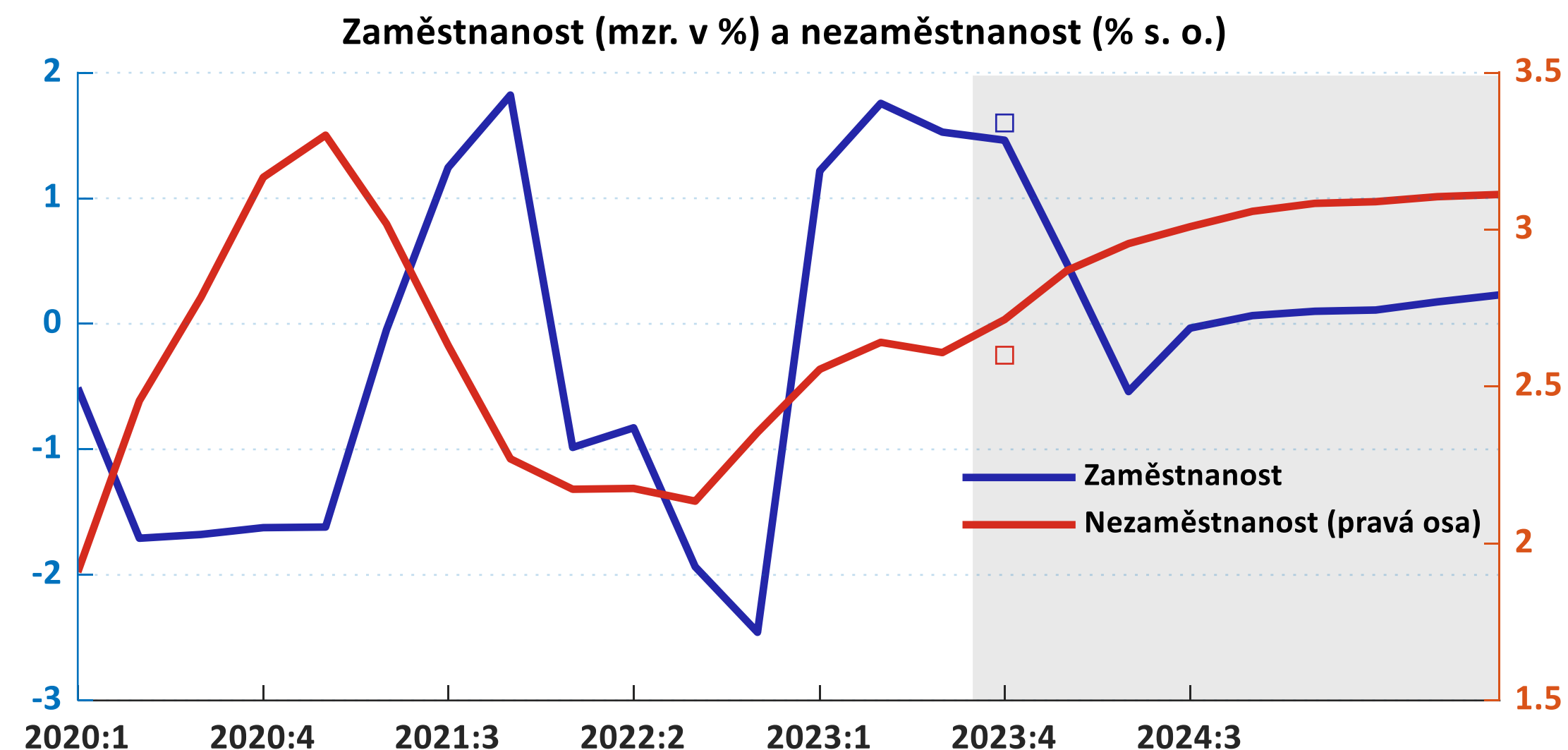
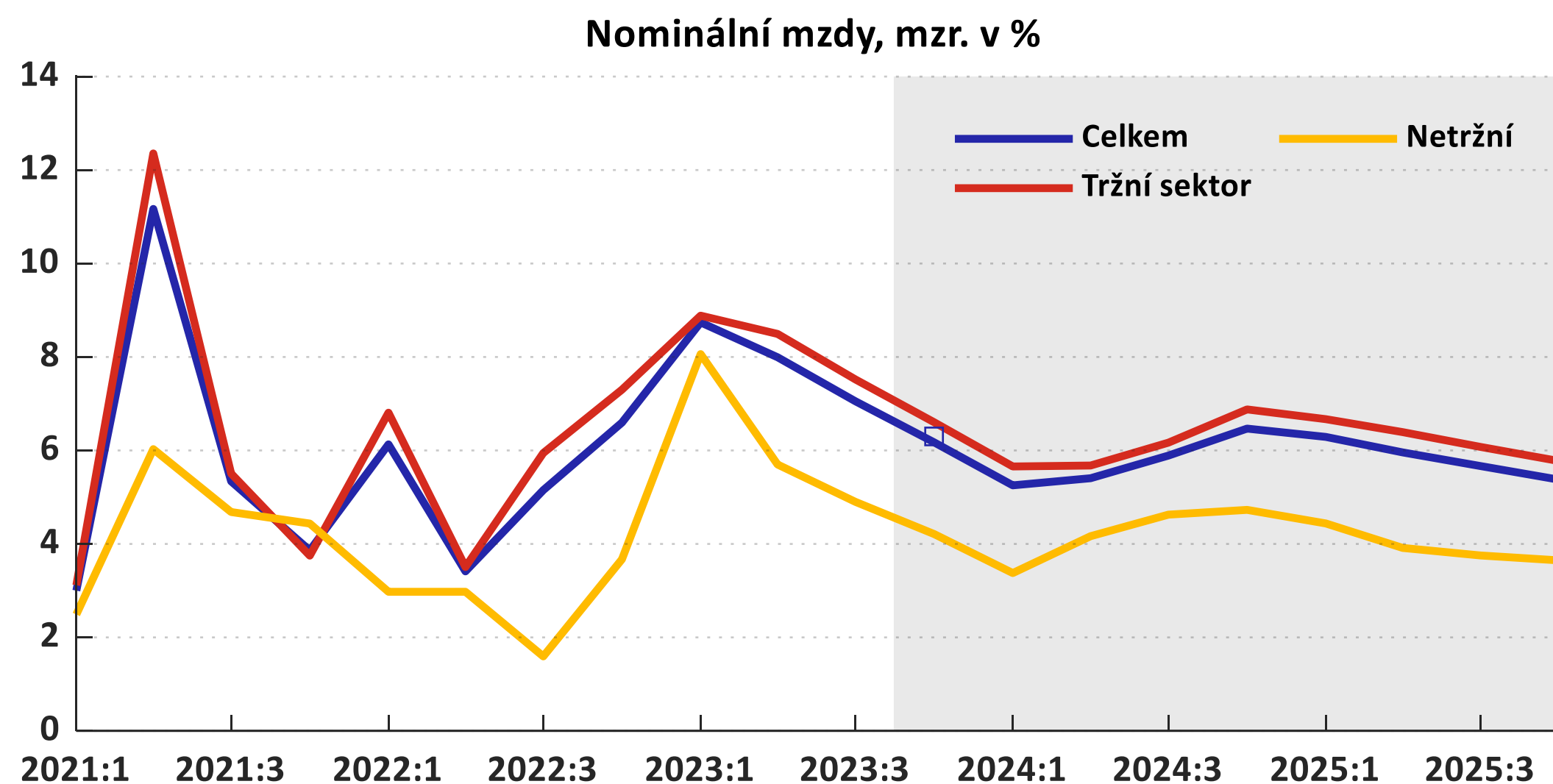
Dostupné ukazatele z reálné ekonomiky naznačují pokračující mezičtvrtletní růst reálného HDP v prvním čtvrtletí, když s poklesem inflace dochází k obnovování růstu reálných příjmů domácností.

meziroční změny v %, příspěvky v p. b., stálé ceny, sezonně očištěno

Trh práce

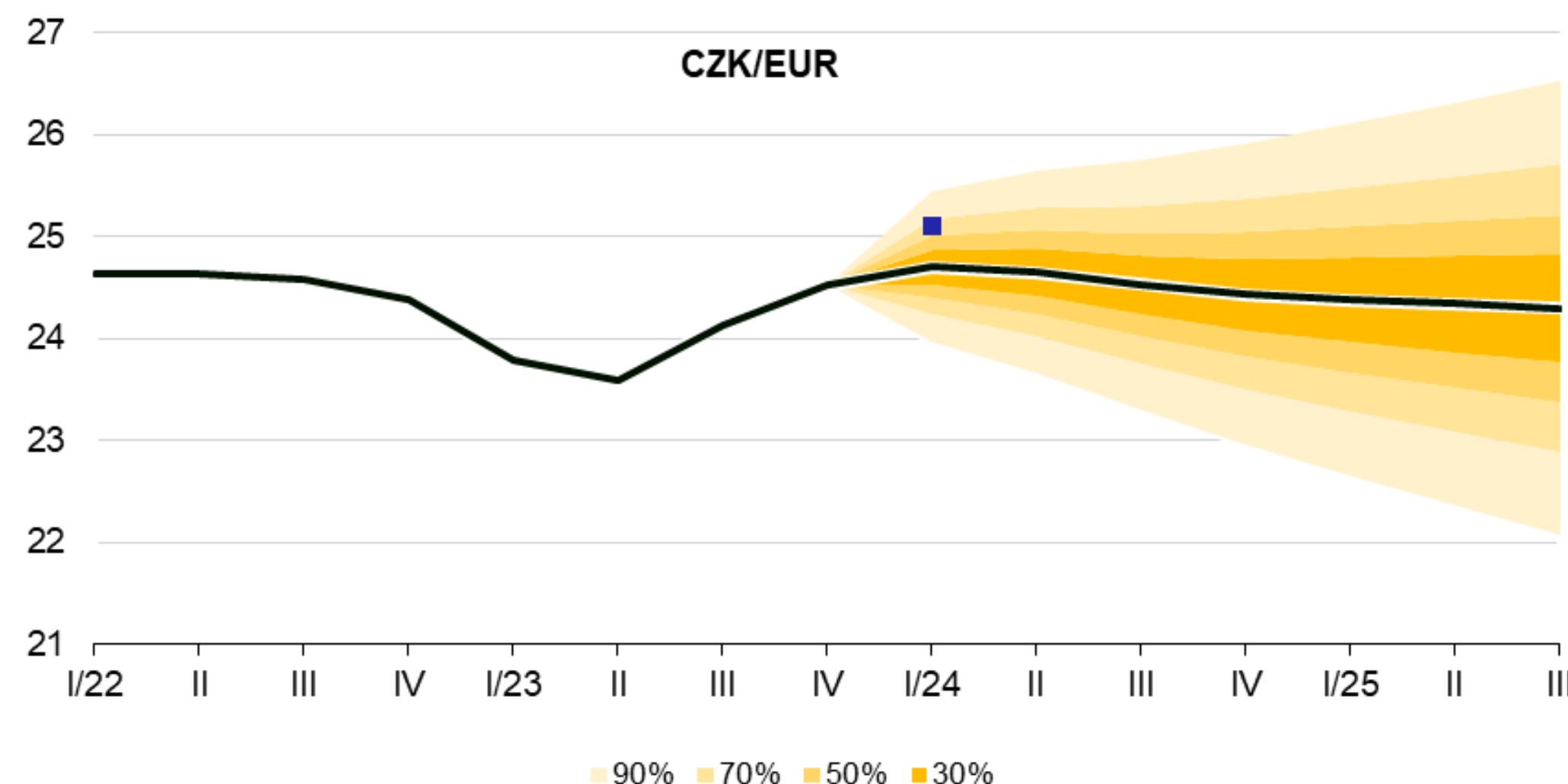
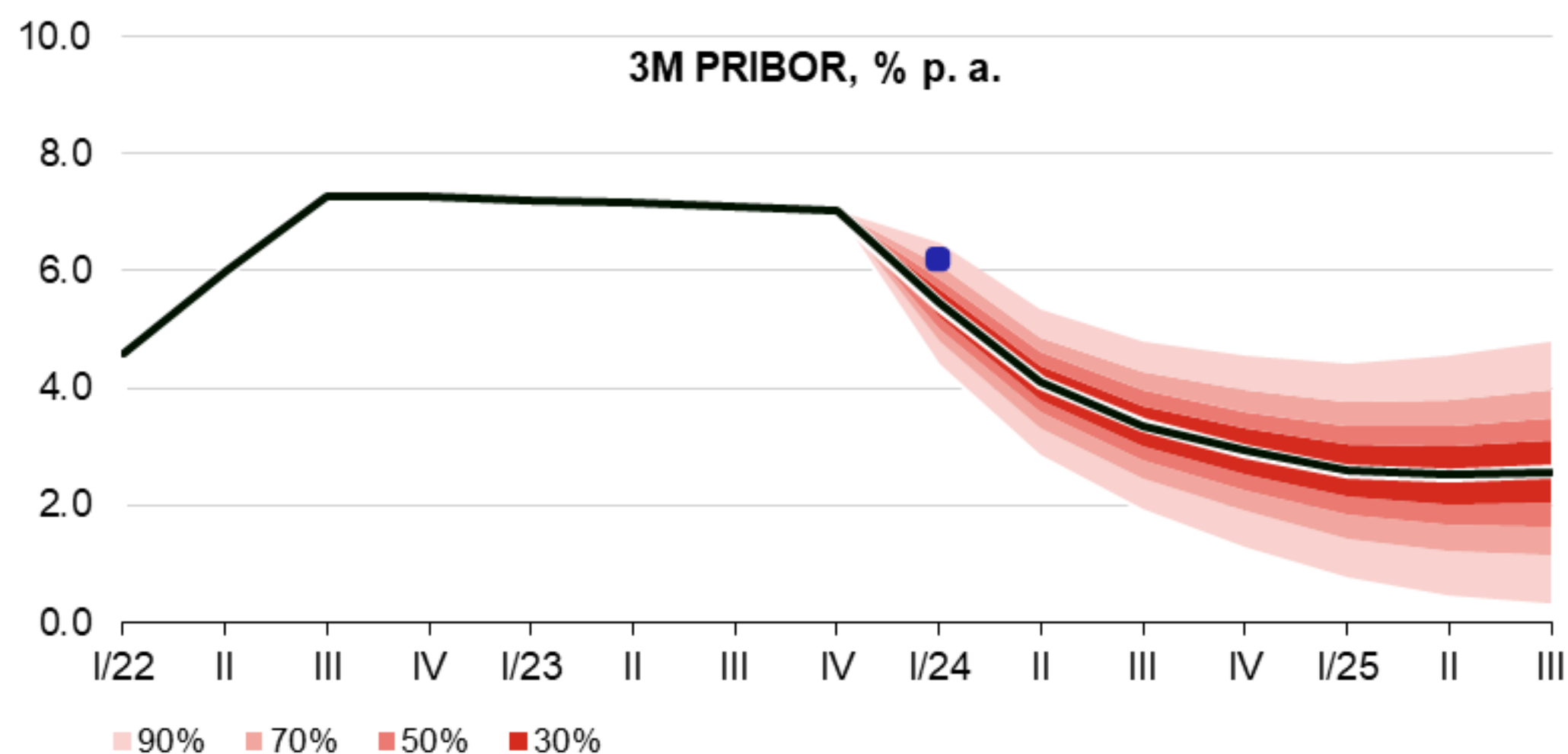

Meziroční růst nominálních mezd ve 4. čtvrtletí minulého roku zpomalil na 6,3 % (prognóza 6,2 %), ale rychlý útlum inflace povede k růstu reálné mzdy po dlouhém období jejich poklesu. Růst reálných mezd podpoří spotřebu domácností.

K materializaci rizika mzdově-inflační spirály zatím nedochází.

Napětí na **trhu práce** se pozvolna zmírňuje. **Míra nezaměstnanosti** se bude pozvolna zvyšovat, ale z historického pohledu zůstane nadále velmi nízká. Míra nezaměstnanosti ve 4. čtvrtletí 2023 byla 2,6 % (prognóza 2,7 %). Růst celkové zaměstnanosti meziročně současně oživil oproti prognóze mírně rychleji.

Prognóza úrokových sazeb a kurzu

S prognózou inflace na cíli je konzistentní rychlý pokles **tržních úrokových sazeb** v průběhu letošního roku. To je v souladu s rychlým poklesem inflace do blízkosti inflačního cíle a jejím setrváním v tolerančním pásmu cíle na horizontu měnové politiky.

Prognóza očekává, že se po počátečním lehkém oslabení obnoví mírné posilování **koruny**. To bude odrazem zejména příznivého vývoje čistého vývozu zboží a služeb. Naopak zužující se úrokové rozpětí oproti eurozóně bude tlumit posilování kurzu.

Aktuální vývoj kurzu koruny je **mírným proinflačním rizikem**.

Měnověpolitické rozhodnutí

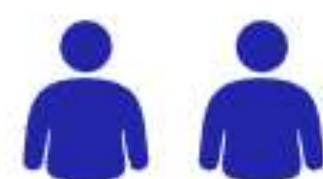
4,75 % diskontní sazba
5,75 % 2T repo sazba
6,75 % lombardní sazba

HLASOVÁNÍ O VÝŠI 2T REPO SAZBY

SNÍŽIT NA 5,75 %

SNÍŽIT NA 5,50 %

Bankovní rada ČNB na svém jednání 20. března 2024 **snížila měnověpolitické sazby o 50 b. b.**

Pro toto rozhodnutí hlasovalo **5 členů** bankovní rady a **2 členové** hlasovali pro snížení o 75 b. b.

Přijaté rozhodnutí bankovní rady se opírá o **zimní (únorovou) makroekonomickou prognózu** a o vyhodnocení informací získaných od jejího zpracování.

Další MP jednání bude 2. května 2024. Jeho součástí bude nová prognóza – jaro 2024.

Rizika prognózy

Bankovní rada vyhodnotila rizika a nejistoty základního scénáře zimní prognózy jako **mírně proinflační**.

Proinflační rizika:

- pomalejší odeznívání zvýšených inflačních očekávání
- vyšší než předpokládaná setrvačnost růstu cen služeb
- přerušení dezinflace u obchodovatelných statků, vývoj kurzu koruny
- zrychlení tvorby peněz v ekonomice plynoucí z případného výrazného oživení úvěrové aktivity

Protiinflační riziko:

- výraznější než očekávané zhoršení globální hospodářské aktivity a slabší výkon německé ekonomiky

Nejistota:

- budoucí nastavení zahraniční měnové politiky

Děkuji za pozornost

Tomáš Holub

člen bankovní rady ČNB

tomas.holub@cnb.cz

